

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра економічної кібернетики, бізнес-економіки та інформаційних систем

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«**Основи економіки та діагностики економіки (поглиблений рівень)**»

на 2022-2023 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс, 2 семестр
Освітня програма/спеціалізація	Бізнес-економіка
Спеціальність	051 Економіка
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Кононенко Жанна Андріївна
кандидат економічних наук, доцент
доцент кафедри

Контактний телефон	509205
Електронна адреса	konon_ukr@ukr.net
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.tourism.puet.edu.ua/stud.php он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=2605

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	формування у майбутніх економістів системних знань та поглибленого розуміння концептуальних основ економіки та діагностики економіки
Тривалість	6 кредити ЄКТС/180 годин (лекції 18 год., практичні заняття 54 год., самостійна робота 108 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії та візні, самостійна робота поза розкладом Методи: інструктування, творчі роботи, узагальнення і систематизації знань, частково-пошукові, генерації ідей, дискусійні
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: екзамен
Базові знання	Наявність знань з основ економіки та володіння альтернативним мисленням.
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
ПР 4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем. ПР 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади). ПР 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності. ПР 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані	К3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. К4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. К8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. К14. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях. К18. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки.

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
результати. ПР 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники. ПР 16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки. ПР 17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків. ПР 18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність. ПР 21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів. ПР 22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах. ПР 24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей. ПР 26. Володіти навичками ухвалення оптимальних рішень щодо інституційного забезпечення, планування та стратегування місцевого економічного розвитку.	K19. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати. K20. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави. K25. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів. K26. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію. K28. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Теоретичні-методологічні основи економіки		
Тема 1. Основи підприємництва. Організація підприємницької діяльності	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати тести самоконтролю знань. Підготувати доповіді на теми: Сутність діагностичного аналізу та його планування. Економічна діагностика, її види. Методичний апарат та інструментарій економічної діагностики.
Тема 2. Капітал та основні засоби суб'єктів господарювання. Техніко-технологічна база господарювання	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати тести самоконтролю знань. Підготувати доповіді на теми: Діагностика сил конкуренції. Основні сили конкуренції за М. Портером. Оцінка конкурентних позицій підприємств – основних суперників.
Тема 3. Людський капітал. Продуктивність та мотивація праці	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати тести самоконтролю знань. Підготувати доповіді на теми: Виділення провідних чинників успіху в галузі, їх оцінка. Аналіз можливостей структурних трансформацій. Взаємозалежність конкурентних переваг і конкурентного статусу підприємства.
Тема 4. Оборотні активи. Нематеріальні ресурси і активи	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати доповіді на теми: Порівняльна діагностика конкурентоспроможності підприємств суперників. Основні аспекти визначення конкурентоспроможності продукту: корисність, ціна споживання та здатність пропозиції.
Тема 5. Інноваційні процеси	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати тести самоконтролю знань. Підготувати доповіді на теми: Гнучкість виробничої системи та її діагностика. Показники, що характеризують рівень продукції, рівень технології, механізації і автоматизації праці, управління, процедура діагностики. Проблема ринкової оцінки майна та її розв'язання в сучасній економіці.
Модуль 2. Діагностика та управління результативністю діяльності підприємства		

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Тема 6. Інвестиційні ресурси	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати тести самоконтролю знань. Підготувати доповіді на теми: «Дохідні» методи оцінки майна. Метод дисконтування майбутнього доходу. Проблеми прогнозування грошових потоків, їх розв'язання. Ринкові порівняння і аналогова оцінка підприємства.
Тема 7. Управління результативністю суб'єктів господарювання. Управлінська діагностика	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати тести самоконтролю знань. Підготувати доповіді на теми: Діагностика структури управління та якості управлінських рішень. Діагностика зовнішнього середовища підприємства прямого впливу
Тема 8. Діагностика організаційної культури. Діагностика виробничого потенціалу	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати тести самоконтролю знань. Підготувати доповіді на теми: Критерії і показники, що використовуються для загальної діагностики системи менеджменту підприємства. Економічна культура підприємства й особливості її діагностики
Тема 9. Фінансова діагностика. Діагностика економічної безпеки	Відвідування занять; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати тести самоконтролю знань. Підготувати доповіді на теми: Створення сприятливих економічних передумов – запорука розвитку підприємництва. Роль та значення посередницького підприємства. Переваги та недоліки партнерства

Інформаційні джерела

1. Алькема В. Г., Кириченко О. С., Пазєєва Г. М. Діагностика економічної безпеки підприємства (На матеріалах транспортно-експедиційних підприємств України): монографія. Київ: Університет економіки та права «КРОК», 2019. - 328 с.
2. Биба В.В., Лоза Т.В. Діагностика та прогнозування фінансово-економічного стану підприємства. *Економіка та держава*. 2015. № 5. С. 110–113.
3. Бобко Н.А., Коваль Ю.А. Сутність економічної діагностики діяльності підприємства. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2013. Вип. № 5(2). С. 83–89.
4. Бойко В.В. Сучасні тенденції розвитку економічної діагностики стану підприємств. *Економіка та управління на транспорті*. 2017. Вип. 4. С. 18–24.
5. Воскобоева О.В., Ромащенко О.С., Економічна діагностика: навчальний посібник. Київ: Державний університет телекомунікацій, 2021. 194с.
6. Думанська К. С. Механізм стратегованого управління успішною діяльністю промислових компаній в умовах глобалізації: монографія. Хмельницький: Приватна друкарня, 2020. 339 с.
7. Єршова Н. Ю., Портна О.В. Аналіз господарської діяльності: теорія та практикум. Львів: Магнолія, 2019. 345 с.
8. Забаштанський М.М., Забаштанська Т.В., Роговий А.В. Роль економічної діагностики у забезпеченні ефективності концесійної діяльності. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2015. № 3(3). С. 259–264.
9. Коваленко В.В. Теоретичні підходи у визначенні сутності діагностики підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія «Економічні науки»*. 2016. № 2(1). С. 17–20.
10. Ковальчук Т.М., Вергун А.І. Діагностичний аналіз фінансового стану: теорія та методологія. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія «Економічні науки»*. 2015. № 5(1). С. 129–134.
11. Косянчук Т. Ф., Лук'янова В. В., Майорова Н. І., Швид В. В. Економічна діагностика. Навч.пос. Київ: Видавництво Ліра-К, 2019. 452 с.
12. Кравчук Р.С., Федорович І.В. Економіка підприємств. Івано-Франківськ, 2020, 47 с.
13. Кривов'язюк І. В., Пустовіт Ю. Г. Діагностика активів в економіці сучасного підприємства. *Економічний форум*. 2018. № 4. С. 243–251.
14. Литвин З.Б. Необхідність діагностики в умовах антикризового управління діяльністю підприємства. *Економічний аналіз : зб. наук. праць*. 2015. Т. 21. № 2. С. 152–156.
15. Пріб К.А., Патики Н.І. Діагностика в системі управління : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 432 с.
16. Скриньковський Р.М., Павловські Г. Діагностика в системі менеджменту підприємства. *Проблеми економіки*. 2016. № 3. С. 199–205.
17. Черчик Л.М. Діагностика в системі стратегічного менеджменту підприємства. *Науковий вісник Полісся*. 2017. № 2(10). Ч. 2. С. 150–155.
18. Business economics. Study material. Laser Typesetting by AArushi Graphics, Prashant Vihar, New Delhi, and Printed at IPP/March 2016
19. IIBA Global Business Analysis Core Standard. A Companion to A Guide to the Business Analysis Body of Knowledge (BABOK Guide) Version 3 - International Institute of Business Analysis, 2017. 50 p. URL:

<https://www.twirpx.com/file/2650656/>

20. ПБА. A Guide to the Business Analysis Body of Knowledge (BABOK 3.0) - ПБА, 2015. 502 p. URL: <https://www.twirpx.com/file/1690179/>
21. Voskoboieva O., Romashchenko O. Strategic partnership as the basis of modern business. Економіка та суспільство. 2021. № 29. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/586> DOI: 10.32782/2524-0072/2021-29-48.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.
- Дистанційний курс з навчальної дисципліни «Основи економіки та діагностики економіки (поглиблений рівень)» на платформі «Moodle».

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика щодо термінів виконання та перескладання: Виконані практичні завдання здаються протягом тижня в електронному вигляді. Індивідуальні завдання виконуються самостійно та здаються до модульної контрольної роботи в електронному вигляді. Роботи, які здаються з порушенням терміну без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-50%).

Політика щодо академічної доброчесності: студенти мають свідомо дотримуватися «Положення про академічну доброчесність» (http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_pro_akademichnu_dobrochesnist_2020.pdf); усі індивідуальні завдання виконуються студентом самостійно, у випадку виявлення плагіату, завдання не зараховуються. Списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.

Політика зарахування результатів неформальної освіти: Студент, що має сертифікати, свідоцтва, дипломи, які отримані знання здобуті у результаті у неформальної або формальної освіти, має право на часткове перезарахування результатів за відповідними темами курсу: <http://www.puet.edu.ua/uk/neformalna-osvita>, http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_pro_zarahuvannya_rezultativ_neformalnoyi_osvity.pdf

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-5): відвідування занять (5 Балів); обговорення матеріалу занять (5 Бали); виконання навчальних завдань (5 Балів); завдання самостійної роботи (5 Балів); тестування (5 бали); поточна модульна робота (10 балів)	35
Модуль 2 (теми 6-9): відвідування занять (5 Балів); обговорення матеріалу занять (5 Бали); виконання навчальних завдань (5 балів); завдання самостійної роботи (5 Балів); тестування (5 Бали); поточна модульна робота (10 Балів)	35
Екзамен	40
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види Навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни